

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

**2026-YIL / IYUN/6-SON,
V-QISM**

INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

*Elektron nashr. 2026-yil, iyun.
V-qism*

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjavevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi huzuridagi Iqtisodiy
jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va
taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

KORPORATIV BOSHQARUVDA ESG TAMOYILLARINI JORIY ETISHNING IQTISODIY TAHLILI.....	12
I. R. Berdikulova	
TEKSTIL SANOATIDA SUV ISTE'MOLI VA QAYTA ISHLASH ULUSHI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK: 20 DAVLAT MISOLIDA KORRELYATSIIYA VA K-MEANS KLASTER TAHLILI.....	16
Zayniyev Diyorbek Zokir o'g'li	
Turobova Hulkar Rustamovna	
O'ZBEKISTONDA BIZNES BIRLASHUVLARINI HISOBGA OLISHNI MHXS (IFRS) 3 ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH.....	24
Davletov Ikrom Raximberganovich	
VINOCHILIK SANOATI KORXONALARIDA TOVAR-MODDIY ZAXIRALAR AUDITINI TASHKIL QILISH VA O'TKAZISH TARTIBI.....	33
Jo'rayev Dilshod Xudoyqulovich	
СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К СОВЕРШЕНСТВОВАНИЮ ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО МЕХАНИЗМА УПРАВЛЕНИЯ ЭНЕРГЕТИЧЕСКИМИ ПРЕДПРИЯТИЯМИ	38
Абдуллаева М.Б.	
AGROSANOAT MAJMUASIDA INTEGRATSION TUZILMALARNING ISTIQBOLLI SHAKLLARINING NAZARIY ASOSLARI.....	44
Murodov Sherzodbek Murod o'g'li	
RESPUBLIKADA YASHIL IQTISODIYOTNI RIVOJLANTIRISHNING BOZOR MEXANIZMI.....	51
Kalandarova Elnura Muzaffar qizi	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN MAHALLALARDA KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHGA KO'MAKLASHISH.....	55
Niyozov Zuxur Davronovich	
Yarlaqabov Faxriddin Baxodir o'g'li	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ОТЧЕТА О ФИНАНСОВОМ ПОЛОЖЕНИИ КОМПАНИИ В СООТВЕТСТВИИ С ТРЕБОВАНИЯМИ МСФО	58
Худойкулова Дилора Дилмуродовна	
SANOAT KORXONALARINING INVESTITSIYALARI TARKIBI VA ULARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINING IQTISODIY TAHLILI.....	64
Karimova Saodatxon Ulug'bek qizi	
XALQARO MOLIVAVIY HISOBOT STANDARTLARIGA MUVOFIQ JORIY AKTIVLARNI HISOBGA OLISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	71
Mavlyanova Dilobar Maxkamovna	
DAVLAT TOMONIDAN TURIZM SOHASINI MOLIVAVIY QO'LLAB-QUVVATLASH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	77
Karimova Dilafruz Sadridin qizi	
МЕТОДЫ АНАЛИЗА ЦИФРОВИЗАЦИИ В РЕГИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ.....	82
Ахмедова(Жабборова) Нилуфар Икболжон кизи	
AHOLI ZICH JOYLASHGAN HUDUDLARDA KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHNING IJTIMOY-IQTISODIY OMILLARI VA XORIJIY TAJRIBA TAHLILI	89
Bo'stonova Nilufar Abdusmatovna	
Nematjonova Risolatxon Dilshodbek qizi	
JANUBIY KOREYA TAJRIBASIDA CHIQINDILARNI BOSHQARISHDA EPR TIZIMI VA RAQAMLI YECHIMLARINING O'RNI	94
Otarbayev Zamir Zairovich	

SANOAT SALOHİYATI SAMARADORLIGINI INVESTISIYALAR ASOSIDA OSHIRISHNING MINTAQAVIY XUSUSIYATLARI	100
Urazaliyev Bekzod Sultanbayevich	
ЦИФРОВЫЕ НАВЫКИ КАК ФАКТОР КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ЖЕНСКИХ КАДРОВ НА ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ УЗБЕКИСТАНА.....	107
Дониёрова Зухрабону Алишер кизи	
TURIZM SUG'URTASI VA UNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	113
Ho'jamov Akbar Bahriddinovich	
KELAJAKDAGI GLOBAL VA MINTAQAVIY IQLIM O'ZGARISHI HAMDA YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH ZARURIYATI.....	118
Djumayev Askar Xaydarovich	
SAMARQAND VILOYATI UMUMIY OVQATLANISH KORXONALARIDA RESURLARNI BOSHQARISH SAMARADORLIGI.....	123
Erdonov Muhammadamin Erdon o'g'li	
Qahhorova Nargiza Qahramonovna	
Rafiqjonov Damir Raxim o'g'li	
Jamilov Firdavs Otabek o'g'li	
ПУТИ РАСШИРЕНИЯ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В УПРАВЛЕНИИ БАНКОВСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ	129
Норкулов Хабибулло	
Абдурасулова Шахзода	
Бахриддинов Дилшодбек	
NATIV BRENDING VOSITASI SIFATIDA UGC VA EGC: GLOBAL TENDENSIYALAR VA O'ZBEKISTON BOZORIGA MOSLASHUV	135
Yuldasheva Mahliyo Baxtiyor qizi	
SOLIQ TO'LOVCHILARGA XIZMAT KO'RSATISHDA RAQAMLASHTIRISH ORQALI SOLIQ MA'MURCHILIGINING SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI TAHLILI	138
Shamsiyev O'ktam Sayfitdinovich	
НАУЧНЫЕ ПОДХОДЫ И ПРИНЦИПЫ ФОРМИРОВАНИЯ ЦИФРОВОГО МОДЕЛИРОВАНИЯ ПРИ УПРАВЛЕНИИ БИЗНЕС-ПРОЦЕССАМИ	147
Джуманов А.А.	
BANK SEKTORIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA XARAJAT SAMARADORLIGI: XALQARO TAJRIBA ASOSIDA EKONOMETRIK BAHOLASH.....	157
Masharipova Durdona Ulug'bekovna	
РАЗВИТИЕ ИНСТРУМЕНТОВ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ ПРИНЯТИЯ РЕШЕНИЙ.....	164
Джуманов А.А.	
DAVLAT XARIDLARIDA SUN'IY INTELLEKTGA ASOSLANGAN NARXLAR MODULINI JORIY ETISH: KORRUPSIYAGA QARSHI KOMPLAYENS, HISOBDORLIK VA RAQOBATNI KUCHAYTIRISH YO'NALISHLARI.....	174
Rahmanov Furqat Temirovich	
АНАЛИЗ НА ОСНОВЕ МОДЕЛИ АЛЬТМАНА ПРИ ОЦЕНКЕ ФИНАНСОВОГО СОСТОЯНИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН	179
Ибрагимов Гайратжон Артикович	
TIJORAT BANKLARIDA RISKLARNI BOSHQARISHNINZ ZAMONAVIY MODELLARI VA KOMPLAYENSNAZORAT TIZIMINI RIVOJLANTIRISH	186
Fayziyev Sherzod Djunaydilloyevich	
SUN'IY INTELLEKTNING MEHNAT UNUMDORLIGI VA MOBILIGIGA TA'SIRI.....	192
Shakarov Zafar Gafforovich	

URGUT ERKIN IQTISODIY ZONASIDA SANOAT TARMOQLARINI KLASTERLASH SAMARADORLIGINING TAHLILI	198
Boboqulov Sanjar Baxronkulovich	
Qurbonov Tolmasjon Namoz o'g'li	
Uzoqov Rafiq O'lmas o'g'li	
INFRATUZILMA INVESTITSİYALARINING AHOLI FAROVONLIGIGA TA'SIRINI BAHOLASHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI VA HUDUDIY XUSUSIYATLARI	204
Jiyanov Laziz Najimovich	
«ЗЕЛЁНОЕ» ВОДОСНАБЖЕНИЕ В ЗАСУШЛИВЫХ РЕГИОНАХ: МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ И ПЕРСПЕКТИВЫ ДЛЯ ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ	210
Курбанова Дилфуза Махсудовна	
TALABALARNING KASBIY KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIKPSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI	217
Karimova Feruza Xamidullayevna	
PAXTACHILIKDA ZAMONAVIY AGROTEKNOLOGIYALARNI JORIY ETISH VA EKOLOGIK MUVOZANAT TA'MINLASHNING IQTISODIY MEXANIZMI.....	221
Ishniyazov Zoxid Normamatovich	
FUQAROLAR MUHOJIRLARI MA'LUMOTLARI ASOSIDA HUDUDLARNING IJTIMOIIYIQTISODIY RIVOJLANISH DARAJASINI BAHOLASHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI	226
Inomov Daniyar Valijonovich	
O'ZBEKISTON TIJORAT BANKLARIDA QIMMATLI QOG'OZLAR BILAN OPERATSIYALARNI TAKOMILLASHTIRISH: HOLAT TAHLILI VA TAVSIYALAR.....	232
Niyozov Zuhur Davronovich	
Xolmurotov Sardor	
Haydaraliyev Avaz	
YAQIN SHARQDA TURIZM EKSPORTI STRATEGIYALARI VA ULARNI O'ZBEKISTONDA QO'LLASH IMKONIYATLARI: BAA VA SAUDIYA ARABISTONI TAJRIBASI ASOSIDA QIYOSIY TAHLIL	238
Tolibova Aziza To'lqin qizi	
BANKLARDA IJARA MUOMALALARINI TARTIBGA SOLUVCHI ME'YORIY - HUQUQIY ASOSLAR VA XALQARO STANDARTLAR.....	243
Sativaldiyeva Gulchexra Xudayberdiyevna	
QURILISH MATERIALLARI KORXONALARIDA STRATEGIK RISK-MENEJMENT TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	247
Masharipova Sevara	
TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA TASHQI IQTISODIY FAOLIYATNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	251
Ergashev Jamshid Jamoliddinovich	
Muhammadjonova Iroda Bahodir qizi	
BALIQCILIK TARMOG'INI INTENSIV RIVOJLANTIRISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI VA ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	256
Iskandar Yunusov	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA BARQAROR QISHLOQ XO'JALIGINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI: AGROEKOLOGIK VA IJTIMOIIYIQTISODIY YONDASHUVLAR INTEGRATSIYASI	262
Mirzanov Berdak Joldasbeviç	
RAQAMLI TEKNOLOGIYALARNING IPOTEKA KREDITLASH JARAYONINI OPTIMALLASHTIRISH MEXANIZMLARIGA TA'SIRI	268
A'zamxo'jayeva Nihol	
CHORVACHILIK MAHSULOTLARI STATISTIK KO'RSATKICHLAR TIZIMI: METODOLOGIYA VA TAKOMILLASHTIRISH	273
Aysachev Abdulfotix Abdulfaizovich	

O'ZBEKISTONDA XIZMATLAR EKSPORTINI RIVOJLANTIRISHNING TASHKILY-IQTISODIY MEKANIZMLARI.....	278
Ruziyeva Nigina Baxtiyorovna	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTONDA TA'LIM TIZIMIDA OLIB BORILGAN ISLOHOTLAR (MAKTABGACHA TA'LIM TIZIMI MISOLIDA)	284
G.A. Norbo'tayeva	
YASHIL MARKETING VA ESG INTEGRATSIYASI: STATISTIK TAHLIL VA BARQAROR RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI	288
Charos G'ayratova	
РАЗВИТИЕ ЦИФРОВЫХ СИСТЕМ И ОБЗОР ИНСТРУМЕНТОВ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ ПРИНЯТИЯ РЕШЕНИЙ.....	294
Джуманов, А.А.	
RIVOJLANGAN MAMLAKATLARDA INVESTITSİYALARNI JALB QILISH — IQTISODIY TARAQQIYOTNING MUHIM OMILI.....	303
Bayitova Rohatoy Bahrom qizi	
QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQRUVCHILARNI SUG'URTA MEKANIZMLARI ORQALI MOLIYALASH MASALALARI	307
Xakimov Zafar Ibragimovich	
SOLIQ MA'MURCHILIGI ORQALI TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING BARQAROR FAOLIYAT YURITISHINI TA'MINLASH MUAMMOLARI.....	314
Ahrorqulov Jonibek Otabek o'g'li	
FOOD PRICE VOLATILITY AND ITS EFFECTS ON LOW-INCOME HOUSEHOLDS	320
Rakhmatova Mukhlisa Dilshod qizi	
SUN'IY INTELLEKTNING O'ZBEKISTON SOLIQ TIZIMI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDAGI AHAMIYATI.....	327
Hamidova Shahzoda Odiljanovna	
MHS VA XUSUSIY SEKTOR KREDITLARI: MAMLAKATLARARO EMPIRIK TAHLIL.....	331
Davronbek Matyakubovich Matkarimov	
INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA OLIY TA'LIM XIZMATLARINI TASHKIL ETISHNING ZARURATI.....	336
Xasanova Yulduz Kayumovna	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA ALOQA KORXONALARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	340
Saidqosimova Umida Ibragimovna	
PROSPECTS FOR DEVELOPING BROKERAGE AND UNDERWRITING ACTIVITIES OF COMMERCIAL BANKS IN UZBEKISTAN.....	345
Niyozov Zukhur	
Barnoyev Mirfayoz	
Yadgarov Avaz	
ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN HIGHER EDUCATION: A GLOBAL REVIEW OF AI-POWERED TEACHING AND LEARNING	349
Begzod Nishanov	
BULUTLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA ELEKTRON TA'LIM RESURSLARINI BOSHQARISH MEKANIZMLARI.....	356
Raxim Matniyazov	
Umar Asrayev	
ПУТИ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ УСЛУГ В УСЛОВИЯХ ФОРМИРОВАНИЯ ИННОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ.....	367
Зугурова Зилола Дамировна	

FOREIGN COUNTRIES' EXPERIENCE IN ORGANIZING AND MANAGING SMALL INDUSTRIAL ZONES	371
Shodmonkulov Kamoliddin Murodillayevich	
МЕЖДУНАРОДНЫЕ ДЕНЕЖНЫЕ ПЕРЕВОДЫ КАК ФИНАНСОВЫЙ РЕСУРС УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА: МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ И ФУНКЦИОНАЛЬНАЯ КЛАССИФИКАЦИЯ	375
Гимранова О. Б.	
О'ZBEKISTON HUDUDLARIDA KAMBAG'ALLIK DARAJASI TAHLILI (2010–2025-yillar)	383
Hojiyev Tal'at Toshpo'latovich	

O'ZBEKISTON HUDUDLARIDA KAMBAG'ALLIK DARAJASI TAHLILI (2010–2025-yillar)

Hojiyev Tal'at Toshpo'latovich
Buxoro davlat texnika universiteti tayanch doktoranti
ORCID: 0009-0008-3565-537X

Annotatsiya. O'zbekiston hududlarida kambag'allik darajasi hamda uning aholi jon boshiga to'g'ri keladigan real umumiy daromadlar va ishsizlik ko'rsatkichlari bilan o'zaro bog'liqligi tahlil qilingan. Statistik ma'lumotlar asosida hududlar kesimidagi ijtimoiy-iqtisodiy tafovutlar baholanib, kambag'allik darajasiga ta'sir etuvchi asosiy omillar aniqlangan. Tadqiqot natijalari real daromadlarning ortishi kambag'allik darajasining pasayishiga xizmat qilishini, ishsizlik darajasining yuqoriligi esa kambag'allik xavfining kuchayishiga olib kelishini ko'rsatadi. Hududlarda barqaror ish o'rinlarini yaratish, aholi daromadlarini oshirish, ishsizlarni kasb-hunarga o'qitish hamda manzilli ijtimoiy yordam tizimini takomillashtirish bo'yicha takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: kambag'allik, real daromadlar, ishsizlik, mintaqaviy tahlil, aholi farovonligi, bandlik, ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish.

Аннотация. Проведён анализ уровня бедности в регионах Республики Узбекистан и исследована его взаимосвязь с реальными совокупными доходами на душу населения и уровнем безработицы. На основе статистических данных дана оценка социально-экономических различий между регионами и выявлены основные факторы, влияющие на уровень бедности. Результаты исследования свидетельствуют о том, что рост реальных доходов населения способствует снижению уровня бедности, тогда как высокий уровень безработицы усиливает риск её распространения. Разработаны предложения, направленные на создание устойчивых рабочих мест, повышение доходов населения, профессиональную подготовку безработных граждан и совершенствование системы адресной социальной поддержки.

Ключевые слова: бедность, реальные доходы населения, безработица, региональный анализ, благосостояние населения, занятость, социально-экономическое развитие.

Abstract. An analysis of poverty levels across the regions of the Republic of Uzbekistan is conducted, with particular attention given to the relationship between poverty, real per capita household income, and unemployment. Based on statistical data, regional socio-economic disparities are assessed and the key factors influencing poverty levels are identified. The results indicate that growth in real household income contributes to poverty reduction, whereas higher unemployment increases the risk of poverty. Recommendations are developed to promote sustainable employment, increase household income, provide vocational training for unemployed individuals, and improve the effectiveness of targeted social assistance mechanisms.

Keywords: poverty, real household income, unemployment, regional analysis, household welfare, employment, socio-economic development.

KIRISH

Bugungi kunda kambag'allikni qisqartirish dunyo mamlakatlari, jumladan, O'zbekiston oldida turgan eng dolzarb ijtimoiy-iqtisodiy vazifalardan biri hisoblanadi. Aholi farovonligini oshirish, daromadlar tengsizligini kamaytirish va barqaror iqtisodiy rivojlanishni ta'minlash kambag'allikni qisqartirish bilan chambarchas bog'liqdir. So'nggi yillarda mamlakatimizda ushbu yo'nalishda keng ko'lami islohotlar amalga oshirilayotgan bo'lsa-da, hududlar o'rtasida kambag'allik darajasi bo'yicha muayyan tafovutlar saqlanib qolmoqda. Bu holat

hududlarning iqtisodiy salohiyati, bandlik darajasi, investitsiyalar hajmi va infratuzilma rivojlanishidagi farqlar bilan izohlanadi. Shu sababli hududlarda kambag'allik darajasini statistik ma'lumotlar asosida tahlil qilish, uning asosiy omillarini aniqlash hamda hududiy tafovutlarni kamaytirishga qaratilgan ilmiy asoslangan takliflarni ishlab chiqish muhim ilmiy-amaliy ahamiyat kasb etadi.

Yurtimizda kambag'allikni qisqartirish borasida qator tizimli ishlar amalga oshirildi. Avvalo, kambag'allikni aniqlash va baholash xalqaro standartlar asosida yo'lga qo'yildi, aholining ehtiyojmand qatlamlarini qo'llab-quvvatlash maqsadida "Temir daftar", "Ayollar daftari", "Yoshlar daftari" kabi manzilli tizimlar joriy etildi. Mahallabay ishlash tizimi, hokim yordamchilari faoliyati, oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish, kasb-hunarga o'qitish, imtiyozli kreditlar ajratish, tomorqa va dehqonchilikdan samarali foydalanish kabi chora-tadbirlar aholi bandligi va daromadlarini oshirishga xizmat qildi. Natijada 2024-yilda kambag'allik darajasi 11 foizdan 8,9 foizga pasaydi, kambag'al aholi soni esa 2023-yilga nisbatan 719 ming kishiga kamaydi. 2024-yildan boshlab "Kambag'allikdan farovonlik sari" dasturi amalga kiritilib, kambag'al oilalar uchun bandlik, ta'lim, tibbiy xizmatlar, ijtimoiy xizmatlar va yashash sharoitlarini yaxshilash bo'yicha kompleks imkoniyatlar yaratildi. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev ta'kidlaganlaridek, kambag'allikni qisqartirishda aholining daromad manbalarini kengaytirish, oila a'zolarini kasb-hunarga o'qitish hamda ularni munosib ish bilan ta'minlash muhim ahamiyat kasb etadi [1].

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Kambag'allik muammosi dunyo olimlarining doimiy diqqat markazida bo'lib kelmoqda. Xususan, Nobel mukofoti sovrindori Amartya Sen kambag'allikni faqat daromad yetishmovchiligi sifatida emas, balki insonning munosib hayot kechirish, ta'lim olish, sog'lom bo'lish va jamiyatda faol ishtirok etish imkoniyatlarining cheklanishi sifatida izohlaydi. Uning "capability approach", ya'ni "imkoniyatlar yondashuvi", kambag'allikni inson salohiyatini ro'yobga chiqarish imkoniyatlari bilan bog'liq holda tahlil qilish zarurligini ko'rsatadi [2]. Amerikalik iqtisodchi Martin Ravallion kambag'allikni o'lchashda mutlaq va nisbiy yondashuvlarni uyg'unlashtirish zarurligini ta'kidlaydi. Uning fikricha, faqat daromadga asoslangan mutlaq kambag'allik chegarasi ayrim ijtimoiy farqlarni to'liq aks ettirmaydi, nisbiy kambag'allik esa mamlakat ichidagi tengsizliklarni chuqurroq tushunishga yordam beradi [3]. Shu bilan birga, Sabina Alkire va James Foster kambag'allikni ko'p o'lchamli yondashuv asosida baholash metodologiyasini ishlab chiqqan. Ularning yondashuvida kambag'allik daromad bilan bir qatorda ta'lim, sog'liqni saqlash, yashash sharoiti va boshqa ijtimoiy ko'rsatkichlar orqali ham aniqlanadi. Ushbu metodologiya kambag'allikni faqat moddiy yetishmovchilik sifatida emas, balki bir nechta sohalaridagi mahrumliklar majmui sifatida baholash imkonini beradi [4]. Britaniyalik iqtisodchi Paul Collier kambag'allikni rivojlanish tuzoqlari bilan bog'laydi. Uning fikricha, ayrim hududlar yoki mamlakatlar past investitsiya darajasi, infratuzilmaning yetarli rivojlanmaganligi hamda iqtisodiy izolyatsiya tufayli "kambag'allik tuzog'i" holatida qolib ketishi mumkin [5]. Ushbu nazariyalar kambag'allikni faqat daromad yetishmovchiligi bilan emas, balki ta'lim, sog'liqni saqlash, bandlik va inson imkoniyatlarining cheklanishi bilan ham bog'liq holda izohlaydi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqotda hududlarda kambag'allik darajasini baholash va tahlil qilishda statistik, qiyosiy, tizimli hamda iqtisodiy tahlil usullaridan foydalanildi. Tadqiqotning axborot bazasini O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi, Kambag'allikni qisqartirish va bandlik vazirligi hamda boshqa rasmiy manbalarning statistik ma'lumotlari tashkil etdi. Hududlar kesimida kambag'allik darajasining dinamikasi, daromadlar, bandlik va ijtimoiy-iqtisodiy ko'rsatkichlar o'rtasidagi bog'liqlik qiyosiy hamda dinamik tahlil usullari asosida baholandi. Olingan natijalar umumlashtirish va ilmiy xulosa chiqarish usullari yordamida tahlil qilinib, hududlarda kambag'allikni qisqartirish bo'yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi ma'lumotlariga ko'ra, respublika bo'yicha ishsizlar soni 2010-yilda 658,2 ming kishini tashkil etgan bo'lsa, 2015-yilga kelib 709,4 ming kishiga yetib, 7,8 foizga oshgan. 2020-yilda esa ishsizlar soni sezilarli darajada ko'payib, 1 561 ming kishiga yetgan, bu pandemiya ta'siri natijasida avvalgi davrga nisbatan 2,2 baravar o'sishni ko'rsatadi. Keyingi davrda, ya'ni 2021–2025-yillarda ishsizlar sonining 836 ming kishigacha kamaygani iqtisodiy faollik va bandlik ko'rsatkichlarining tiklanish jarayonlarini aks ettiradi. Hududlar kesimida eng yuqori ishsizlik ko'rsatkichlari Farg'ona viloyatida qayd etilgan (2010-yilda – 80,8 ming kishi, 2020-yilda – 177,1 ming kishi, 2025-yilda – 100,5 ming kishi). Shuningdek, Samarqand (174,6 ming kishidan 86,4 ming kishiga), Andijon (150,6 ming kishidan 76,9 ming kishiga) va Qashqadaryo (146,9 ming kishidan 80,9 ming kishiga) viloyatlari ham yuqori ko'rsatkichlarga ega bo'lgan hududlar qatoridan

o'rin oladi. Eng kam ishsizlar soni Navoiy (41,5 ming kishidan 22,5 ming kishiga) va Sirdaryo (41,2 ming kishidan 21,9 ming kishiga) viloyatlarida kuzatilgan. Tahlil natijalari ishsizlikning hududiy xususiyatlari saqlanib qolayotganini, aholi zich joylashgan va agrar yo'nalishga ega hududlarda ishsizlik darajasi nisbatan yuqoriroq, sanoati rivojlangan hududlarda esa pastroq ekanligini ko'rsatadi [6] (1-jadval).

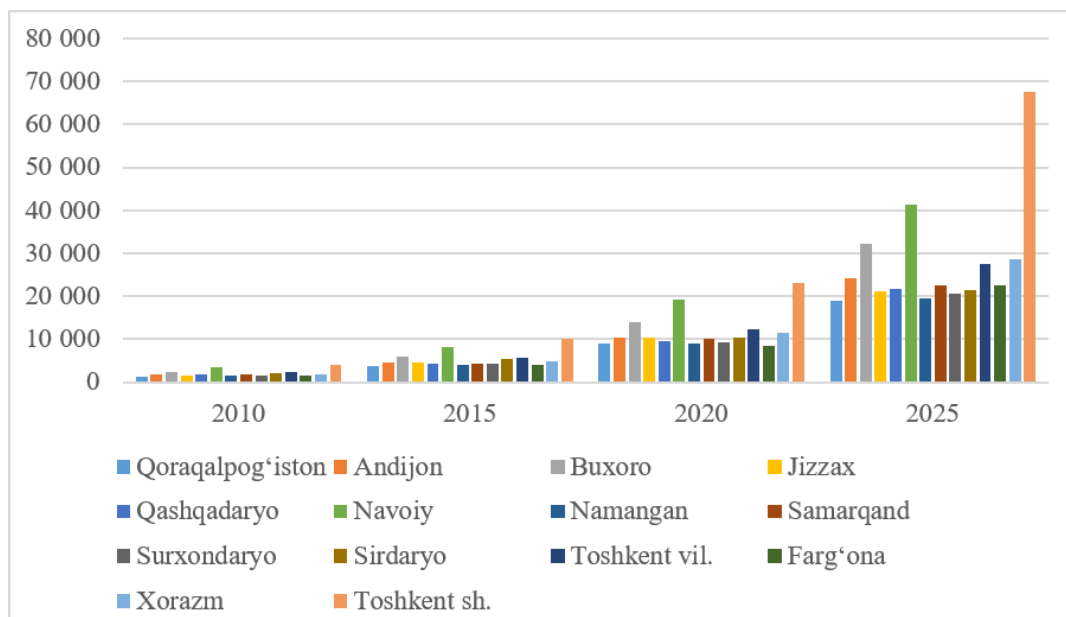
1-jadval. O'zbekiston hududlari bo'yicha ishsizlar soni [6]¹

	2010 y.	2015 y.	2020 y.	2025 y.
O'zbekiston Respublikasi	658,2	709,4	1561	836
Qoraqalpog'iston Respublikasi	46,6	35,4	82,6	46,4
viloyatlar:				
Andijon	68,2	75,6	150,6	76,9
Buxoro	41,9	48,2	93,9	45,1
Jizzax	23	24	65,8	34,6
Qashqadaryo	59,3	66,1	146,9	80,9
Navoiy	21,1	22,4	41,5	22,5
Namangan	50,7	53,3	128,5	68,6
Samarqand	78,4	86,7	174,6	86,4
Surxondaryo	48,3	53,7	122,8	64,6
Sirdaryo	15,1	18,2	41,2	21,9
Toshkent	49,7	54,2	138,6	76,3
Farg'ona	80,8	85,6	177,1	100,5
Xorazm	35,3	39,5	88,1	44,6
Toshkent sh.	39,8	46,5	108,8	66,7

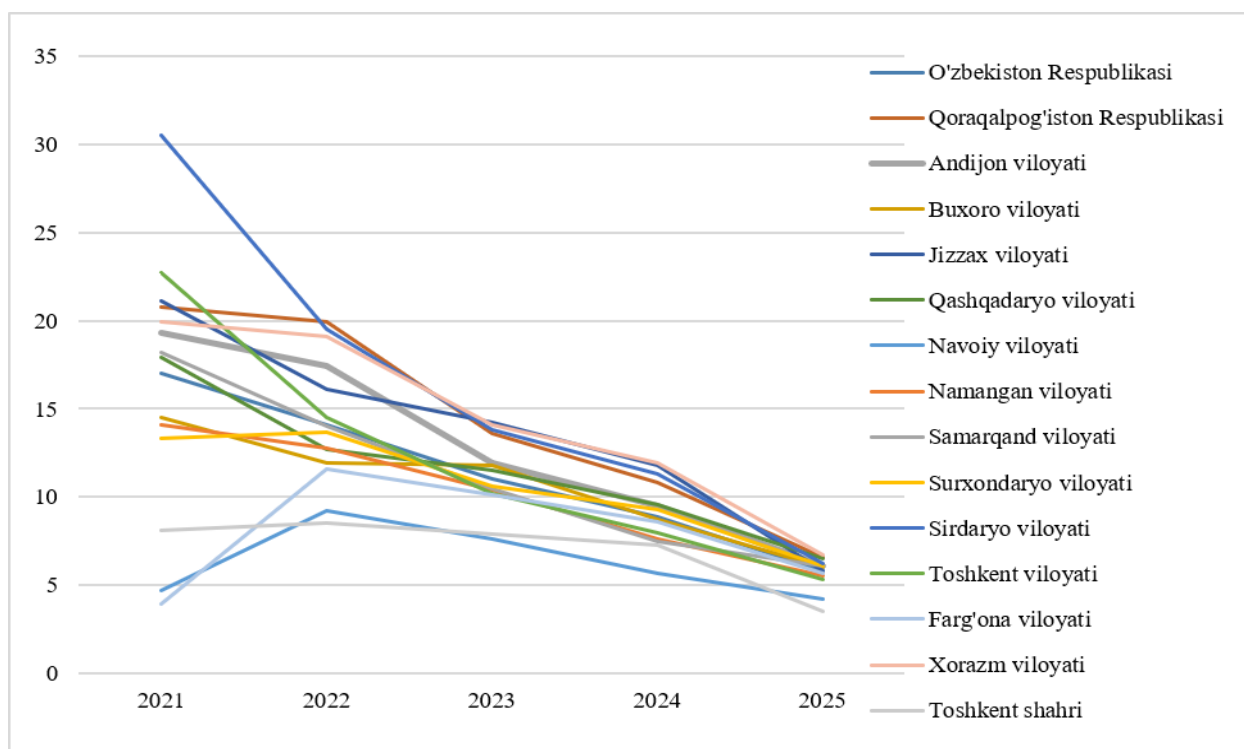
O'rganilayotgan davrda aholi jon boshiga real umumiy daromadlar hajmi izchil o'sib, respublika bo'yicha o'rtacha ko'rsatkich 2 039 ming so'mdan 27 512 ming so'mga yetdi, ya'ni 13,5 baravar oshdi. Mazkur o'sish iqtisodiy islohotlar, ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish hamda aholi daromadlarini oshirishga qaratilgan davlat siyosatining natijadorligini aks ettiradi. Eng yuqori o'sish sur'atlari 2020–2025-yillarga to'g'ri kelib, ushbu davrda daromadlar 2,4 baravar ko'paygan. Hududlar kesimida Toshkent shahri doimiy ravishda yetakchi o'rinni egallab, 2025-yilda ko'rsatkich 67 597 ming so'mga yetgan va respublika o'rtacha darajasidan 2,5 baravar yuqori bo'lgan. Navoiy (41 238 ming so'm), Buxoro (32 322 ming so'm) va Xorazm (28 636 ming so'm) viloyatlari ham yuqori daromadli hududlar qatoridan joy olgan. Shu bilan birga, Qoraqalpog'iston Respublikasi (18 975 ming so'm), Namangan (19 625 ming so'm) va Surxondaryo (20 697 ming so'm) viloyatlarida daromadlar respublika o'rtacha ko'rsatkichidan past bo'lib, eng quyi ko'rsatkich Qoraqalpog'iston Respublikasida qayd etilgan. Nisbiy o'sish sur'atlari bo'yicha Toshkent shahri (16,3 baravar), Xorazm (14,6 baravar), Andijon (14,1 baravar) va Farg'ona (14,0 baravar) yetakchilik qilgan bo'lsa, Navoiy viloyatida yuqori bazaviy daraja sababli o'sish sur'ati nisbatan pastroq bo'lib, 11,5 baravarni tashkil etgan. Hududlar kesimida daromadlar differensiallashuvi saqlanib qolib, eng yuqori va eng past ko'rsatkichlar o'rtasidagi nisbat 2010-yildagi 3,0 dan 2025-yilda 3,6 ga yetgan. Bu holat iqtisodiy rivojlanish markazlarining yuqori sur'atlarda o'sayotganligini ko'rsatadi (2.5-rasmga qarang).

2021–2025-yillarda O'zbekistonda kambag'allik darajasi izchil pasayib, respublika bo'yicha 17,0 foizdan 5,8 foizga tushdi, ya'ni qariyb 3 baravar kamaydi. Barcha hududlarda ijobiy o'zgarishlar kuzatilgan bo'lib, Toshkent shahri (3,5 foiz) va Navoiy viloyati (4,2 foiz) eng past, Xorazm (6,7 foiz), Qoraqalpog'iston Respublikasi (6,6 foiz) hamda Qashqadaryo viloyati (6,5 foiz) nisbatan yuqoriroq ko'rsatkichlarga ega bo'lgan. Shu bilan birga, hududlar o'rtasidagi tafovut sezilarli darajada qisqargan bo'lib, bu ko'rsatkich 2021-yildagi 26,6 foiz punktdan 2025-yilda 3,2 foiz punktgacha kamaygan. Mazkur natijalar ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar hamda aholi daromadlarini oshirishga qaratilgan chora-tadbirlarning samaradorligini tasdiqlaydi (1-rasmga qarang).

1 Muallif ishlanmasi

1-rasm. Aholi jon boshiga real umumiy daromadlar hajmi (hududlar kesimida, ming so'mda)²

2021–2025-yillarda O'zbekistonda kambag'allik darajasi izchil pasayib, respublika bo'yicha 17,0 foizdan 5,8 foizgacha qisqardi, ya'ni qariyb 3 baravar kamaydi. Barcha hududlarda ijobiy o'zgarishlar kuzatilgan bo'lib, Toshkent shahri (3,5 foiz) va Navoiy viloyati (4,2 foiz) eng past, Xorazm viloyati (6,7 foiz), Qoraqalpog'iston Respublikasi (6,6 foiz) hamda Qashqadaryo viloyati (6,5 foiz) nisbatan yuqoriroq ko'rsatkichlarga ega bo'lgan. Hududlar o'rtasidagi tafovut ham sezilarli darajada qisqargan bo'lib, mazkur ko'rsatkich 2021-yilda 26,6 foiz punktni tashkil etgan bo'lsa, 2025-yilda 3,2 foiz punktgacha kamaygan. Bu holat ijtimoiy-iqtisodiy islohotlar hamda aholi daromadlarini oshirishga qaratilgan davlat siyosatining samaradorligini aks ettiradi (2-rasmga qarang).

2-rasm. O'zbekistonda kambag'allik darajasi tendensiyalari³

2 Muallif ishlanmasi
3 Muallif ishlanmasi

Umuman olganda, hududlar kesimidagi tahlil natijalari kambag'allik darajasi aholi jon boshiga to'g'ri keladigan real umumiy daromadlar hajmi va ishsizlik ko'rsatkichlari bilan uzviy bog'liqligini ko'rsatadi. Real daromadlar yuqori hamda ishsizlik darajasi nisbatan past bo'lgan hududlarda kambag'allik darajasi ham pastroq kuzatiladi. Shu bilan birga, daromadlar darajasining nisbatan pastligi va ishsizlik ko'rsatkichlarining yuqoriligi kambag'allik darajasining yuqoriroq bo'lishiga ta'sir etuvchi omillar sifatida namoyon bo'ladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Olib borilgan tahlillar natijalari shuni ko'rsatadiki, O'zbekiston hududlarida kambag'allik darajasi aholi jon boshiga to'g'ri keladigan real umumiy daromadlar hajmi hamda mehnat bozoridagi holat bilan bevosita bog'liqdir. Aholi jon boshiga real daromadlar yuqori bo'lgan hududlarda kambag'allik darajasi nisbatan past kuzatiladi, ishsizlik ko'rsatkichlari yuqoriroq bo'lgan hududlarda esa kambag'allik xavfi ortishi mumkin. Shu bois hududlarda aholi daromadlarini oshirish, barqaror ish o'rinlarini yaratish, ishsiz aholini kasb-hunarga o'qitish hamda tadbirkorlik faoliyatiga keng jalb etish kambag'allikni qisqartirishning ustuvor yo'nalishlari hisoblanadi.

O'zbekiston hududlarida kambag'allikni qisqartirish maqsadida, avvalo, aholi jon boshiga real umumiy daromadlar hajmini oshirishga qaratilgan chora-tadbirlarni yanada kuchaytirish zarur. Buning uchun hududlarda yangi va barqaror ish o'rinlarini yaratish, ishsiz aholini zamonaviy kasb-hunarlariga o'qitish, kichik biznes, oilaviy tadbirkorlik va o'zini o'zi band qilish faoliyatini keng qo'llab-quvvatlash muhim ahamiyat kasb etadi. Shuningdek, investitsiyalarni mehnat sig'imi yuqori bo'lgan sohalarga yo'naltirish, qishloq hududlarida ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish tarmoqlarini rivojlantirish, ijtimoiy yordamni ehtiyojmand oilalarga manzilli yetkazish kambag'allik darajasini yanada pasaytirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, hududlar kesimida daromadlar, ishsizlik va kambag'allik ko'rsatkichlarini muntazam monitoring qilish asosida aniq va samarali dasturlarni ishlab chiqish hamda amaliyotga joriy etish maqsadga muvofiqdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti rasmiy veb-sayti. <https://president.uz/oz/lists/view/7537>
2. Sen A. (1999). *Development as Freedom*. New York: Alfred A. Knopf. – P. 87–90.
3. Ravallion M. (2020). *On Measuring Global Poverty*. *Annual Review of Economics*. – P. 176–179.
4. Alkire S., Foster J. (2011). *Counting and Multidimensional Poverty Measurement*. *Journal of Public Economics*. – P. 476–487.
5. Collier P. (2007). *The Bottom Billion: Why the Poorest Countries Are Failing and What Can Be Done About It*. Oxford: Oxford University Press. – P. 1–20.
6. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. (2010–2025). *O'zbekiston Respublikasida ishsizlar soni ko'rsatkichlari*. Toshkent.
7. Townsend P. (1979). *Poverty in the United Kingdom: A Survey of Household Resources and Standards of Living*. London: Penguin Books.
8. Foster J., Greer J., Thorbecke E. (1984). *A Class of Decomposable Poverty Measures*. *Econometrica*. – P. 761–766.
9. Jahon banki. (2024). *Poverty and Shared Prosperity hisobotlari*. Washington, DC: World Bank.
10. United Nations Development Programme (UNDP). *Global Multidimensional Poverty Index hisobotlari*.
11. Hojiyev Tal'at Toshpo'latovich. (2023). *Samarali tadbirkorlik faoliyatini klaster asosida tashkil qilishning ahamiyati*. *Results of National Scientific Research International Journal*. – B. 301.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz HAKIMOV

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Hasan MAQSUDOV

2026. № 6/5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>